

API SÅDAN PÅVIRKER KVIEKALVENS TILVÆKST DENS REPRODUKTION OG MÆLKEYDELSE

STØTTET AF

mælkeafgiftsfonden

Kviekalve bør som minimum fordoble deres fødselsvægt inden for de første 56 dage for at opnå bedst mulig drægtighedsprocent, lettere første kælvning og optimal ydelse som malkekøer.

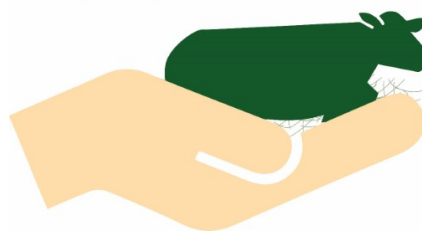
Selvom kvierne repræsenterer hele grundlaget for malkekvægsbesætningens produktion, får de ofte mindre opmærksomhed end kørerne. Men mælkeproducenterne bør i langt højere grad have fokus på kviekalvenes tilvækst.

Analyser af data fra Kvægdatabasen for en række besætninger viser, at det er helt afgørende, at kvien har en tilstrækkelig størrelse, når hun kælder første gang.

Hvis hun ikke har det, vil det gå ud over hendes reproduktion, evnen til at kælte uden problemer og hendes ydelse i 1. laktation. Hun bør derfor som minimum fordoble sin fødselsvægt inden for de første 56 dage. Og tilvæksten fra det tidspunkt, hvor hun insemineres, og frem til kælvning, skal være tilstrækkelig høj til, at hun kælder med en vægt på mindst 85 pct. af udvokset vægt (uden foster). Kvier, der kælder i en ung alder uden at have tilstrækkelig størrelse, kan nemlig have svært ved at blive drægtige i 1. laktation. Det skyldes, at kvien så har et større behov for energi til vækst, som prioriteres først. Underforsyning med energi i første del af drægtigheden reducerer desuden embryonets overlevelseschance, og det kan betyde, at drægtigheden afbrydes.

Tag hånd om kvierne

– morgendagens malkekøer

TILVÆKSTENS EFFEKT PÅ KÆLVNING

At tilvæksten har betydning for kælvningsevnen skyldes, at knoglevæksten er maksimal i de første 12 levemåneder – og det er ikke muligt at kompensere for en dårlig skeletudvikling på et senere tidspunkt. Det kan få konsekvenser, når kvien skal kælte: Hovedårsagen til fødselshjælp hos 1. kalvskøer er forkert proportion mellem koen og fosteret – altså at kalven er for stor for koen. Og selvom man kan påvirke det via tyrevalg, så er moderens relative størrelse og bækkenstørrelse væsentlig.

TILVÆKSTENS EFFEKT PÅ YDELSE

Mælkeydelsen efter kælvning er statistisk sikkert højere, jo mere kvierne vejer ved 1. kælvning. Især kvier, der vejer mindre end 82 pct. af udvokset vægt ved 1. kælvning, ser iflg. analysen ud til at underpræstere ydelsesmæssigt. Forskellen mellem kvier, der vejede mindre end 82 pct. af udvokset vægt og kvier, der vejede mellem 82 og 88 pct. af udvokset vægt var på gennemsnitligt 1,1 kg EKM pr. dag 0 – 150 dage efter kælvning.

Mælkeydelsen var også højere for kvier med høj vægt ved 14 mdr. Forskellen på dagsydelsen (0-150 dage efter kælvning) var på 1,2 kg EKM pr. dyr pr. dag for kvier med en 14 måneders vægt på henholdsvis over 390 kg og under 390 kg. Så der er altså flere gode grunde til at styre kviers tilvækst løbende.

VEJNINGER ER VIGTIGE MÅLEPUNKTER

Man skal huske, at der vil være ca. 80 kg i forskel i vægt mellem de kvier, der vejer 82 pct. af udvokset vægt og dem, der vejer over 94 pct. af udvokset vægt. De små kvier vokser fortsat i løbet af de første 2 laktationer. For at være sikker på at kvien er tilstrækkelig tung ved 1. kælvning (uden at alderen ved 1. kælvning samtidig bliver meget høj), skal der være styr på, hvor meget kvien vokser.

Vigtige målepunkter er derfor:

- Fødselsvægt
- Fordobling af fødselsvægt ved 56 dage
- Vægt ved 1. inseminering min. 55 pct. af udvokset
- Vægt ved kælvning min. 85 pct. af udvokset.

Læs mere i artiklen '*Effekt af sundhed og tilvækst i opdrætsperioden på den efterfølgende mælke-ydelse*' på www.landbrugsinfo.dk/merekvaegnyt

Artiklen har været bragt i [KvægNYT nr. 9, 2019](#)